

pútnický list

ISSN 2644 - 4526

06/2021

aktuality a zaujímavosti pútnického turizmu na Slovensku

Kostol sv. Ignáca z Loyoly v Prahe

Kostol sv. Ignáca z Loyoly, kamenný portikus

Ignatius

Prví jezuiti prišli do Čiech v r. 1556, aby pomohli obnoviť náboženský život po husitských vojnách. Pod vedením bl. Petra Kanízia založili na Starom Meste v Prahe Klementinum. Spočiatku sa stretli s nedôverou, ale ich kvalitnú školu začali už čoskoro navštevovať synovia z protestantských rodín a behom niekoľkých ďalších desaťročí vznikli v krajine kolégia, gymnáziá, inštitúty. Počas stavovského povstania (v r. 1619) boli jezuiti z Čiech vyhnaní, ale po bitke na Bielej Hore (r. 1621) sa opäť vrátili a Spoločnosť Ježišova sa opäť rýchlo rozrástla. Podporovali ju panovníci aj významné šľachtické rody. V r. 1622 prišli jezuiti na Nové Mesto, kde dostali do správy **gotickú kaplnku Božieho tela**, ktorá vtedy stála uprostred Dobyťčieho trhu (dnešné Karlove nám.). Patrila k najpozoruhodnejším sakrálnym stavbám v Európe a na tomto mieste stála až do r. 1789, kedy ju zbúrali. Okrem kaplnky získali jezuiti od novomestskej radnice aj niekoľko blízkych domov a v r. 1628 si tu zriadili svoju rezidenciu. Už v tomto období počítali s výstavbou jezuitského kolégia (inštitútu) spoločne s kostolom. V r. 1630 – 1651 pre tento účel vykúpili 23 domov a 13 záhrad, ktoré ležali v južnej časti námestia (pozn. medzi dnešnou Ječnou ulicou a ulicou U Nemocnice). V r. 1665 – 1699 tu vznikol **ranobarokový kostol sv. Ignáca**. Dnes súčasťou farnosti sv. Štefana, ktorú spravujú jezuiti. Stavba kostola bola inšpirovaná vzorom materského jezuitského chrámu Il Gesù v Ríme. Projekt vypracoval Carlo Lurago, ktorý bol zároveň aj prvým staviteľom chrámu. V r. 1671 prevzal vedenie stavby Martin Reiner. Kostol zvonku zaujme predovšetkým svojím výrazným západným priečelím bez veží. Jeho široká stredná časť tvorí

rizalit a zároveň je vyššia ako bočné časti stavby. Vstup do kostola dopĺňa mohutný **kamenný portikus** - otvorená stĺpová predsieň - s tromi oblúkmi. Vznikol v r. 1696 – 1699 a jeho autorom je tretí chrámový architekt Pavel Ignác Bayer. Stredná časť je širšia a vyššia vďaka čomu vznikol dojem antického triumfálneho oblúku. Portikus je ozdobený balustrádou a bohatou sochárskou výzdobou, ktorá pravdepodobne pochádza z dielne Matúša Václava Jáckela. Jeho tmavý prírodný kameň kontrastuje s bledou fasádou kostola. Je zdobený iónskymi pilastrami a jeho horný okraj zdobí kamenná balustráda so sochami ôsmich jezuitských svätcov (sv. Ján de Goto, sv. Alojz Gonzaga, sv. František Borgia, sv. Ignác z Loyoly, sv. František Xaverský, sv. Stanislav Kostka, sv. Jakub Kisai, sv. Pavol Miki.). Uprostred sa nachádza socha Krista Spasiteľa (Najsv. Salvátora). Pavel Ignác Bayer je autorom aj zvonice z r. 1687. Nachádza sa v nej veľký zvon sv. Ignác, ktorý

info o pútnických miestach a asociácii nájdete na: www.putnickemiesta.sk

pochádza od Jana Pricqueya z Mladej Boleslavi. Na vrchole štítu zadného priečelia je osadená socha sv. Ignáca so zlátenými iniciálami AMDM na hrudi (Ad maiorem Dei gloriam, heslo Spoločnosti Ježišovej), ktorá je obklopená kovovou pozlátenou svätožiariou. Práve táto nevšedná svätožiara spôsobila rozruch a vyvolala súdoby nesúhlas u bratov dominikánov, ktorí argumentovali tým, že svätožiara okolo celej postavy (tzv. mandorla) prináleží iba Kristovi alebo Panne Márii. Spor sa dostal až do Ríma. Pápež umožnil jezuitom ponechať na kostole sochu sv. Ignáca aj s honosnou svätožiariou. Kostol bol vysvätený 31. júla 1678 biskupom Janom Bedřichom z Valdštejna. Interiér chrámu pripomína bazilikálne usporiadanie stredovekých kostolov, ale bočné lode sú nahradené radom bočných kaplniek otvorených do hlavnej lode. Sú priechné aj medzi sebou čím vzniká pôsobivý monumentálny jednoloďový priestor. Jeho dominantou je vysoký hlavný oltár. V strede oltára je zasadený obraz: Prijatie sv. Ignáca do nebeskej slávy (z. r. 1688). Pôvodný obraz, ktorého autorom je

socha sv. Ignáca z Loyoly na priečeli kostola

Ján J. Heinsch, bol v období rokoka zväčšený a premalovaný. Pod obrazom sa nachádza bohato tvarovaný svätostánok, ktorý zdobia pozlátené postavy anjelov a kríž. Po oboch jeho stranách stoja biele sochy apoštolov sv. Petra a Pavla, ktoré zhotovil jezuita Matej Kovanda. Chrátová loď je zaklenutá valenou klenbou. Nad bočnými kaplnkami sa nachádzajú emporie, ktoré počas bohoslužieb slúžili najmä študentom. Interiér chrámu je bohato zdobený bielou štukovou výzdobou z 2. pol. 17. st., umelým mramorom a ružovou omietkou so zlatými ozdobami. Na bohatej maliarskej a sochárskej interiérovej výzdobe kostola sa podieľali Jan Umlauf, Jan Jiří Heinsch, Herman Kotrba, Ignác Raab, Matej Václav Jäckel, Tomasso a Antonio Soldati, Ignác František Platzer, Richard J. Prachner a ďalší. Väčšina interiérového zariadenia pochádza z obdobia rokoka. Stavbu kostola aj kolégia donátorsky štedro podporili viaceré šľachtické rody a ich erby sa nachádzajú pri presbytériu. S ich výraznou podporou mohli jezuiti dokončiť nielen interiér hlavnej lode, ale predovšetkým osem kaplniek. Najväčšou z nich je **Kaplnka českých patrónov** (predtým Kaplnka Najsv. Trojice). Má valenú klenbu takmer bez štukovej výzdoby. Stoja tu tri oltáre a visí tu aj jeden z najvýznamnejších a ikonograficky najzaujímavejších obrazov Jana J. Heinscha: Prenesenie tela sv. Václava (r. 1692). V r. 1715, prestavbou pôvodnej sakristie, vznikla pri presbytériu menšia **kaplnka sv. Františka Borgiu**, v ktorej sa v súčasnosti nachádza socha Piety zo zač. 18. st. Za kaplnkou sa nachádza veľká sakristia s bohatou štukovou výzdobou. Ďalšou je **kaplnka sv. Františka Xaverského**, ktorej výzdoba sa vzťahuje k apoštolskej a misijnej činnosti jezuitského rádu. Po zrušení rádu (r. 1773) bola táto kaplnka zrušená, prepojená s nemocnicou a neskôr rozdelená na menšie časti. V r. 2000 bola horná časť kaplnky opravená, obnovila sa aj pôvodná štuková výzdoba a ako *Charvátov sál* slúži na rôzne

freska Posledný súd,
Dušičková kaplnka

spoločenské akcie a prednášky. Z kaplnky vedie prístup na rokokovú kazateľnicu z umelého mramora, ktorá bola zhotovená v r. 1768. V **kaplnke sv. Alojza Gonzagu** je na svätostánku kópia talianskeho obrazu Panny Márie Dobrej rady (z talianskeho mesta Denazana). Oproti, v **kaplnke Panny Márie Piekarskej**, sa nachádza niekdajší pútnický oltár s obrazom Panny Márie Piekarskej, patrónky Horného Sliezska. Pôvodný obraz priviezli jezuiti do Prahy v období veľkého moru v r. 1680. Nevšedné patrocínium má **kaplnka sv. Liboria**. Nesie meno biskupa zo 4. st., ktorý bol vzývaný ako pomocník pri ochoreniach obličiek a žľáz. **Kaplnka sv. Barbory** je venovaná svätým pannám a prvým kresťanským mučeníckam. Podstatne väčšou kaplnkou ako ostatné je **kaplnka Všetkých verných zomrelých (Dušičková kaplnka)**. Zasahuje do budovy bývalého kolégia a bola dokončená v r. 1685. Na chóru je umiestnený barokový organ viedli sem pôvodne dve strany schodiska. Ľavá strana však bola

Vo vstupnej časti chrámu je na dlažbe (z r. 1686) je vložený veľký znak Spoločnosti Ježišovej.

po 2.svet.vojne rozobratá a na jej mieste bola vybudovaná Lurdská jaskynka. Kostol je presvetlený svetlom, ktoré prichádza cez bočné kaplnky, empory a okná, položené vysoko v stenách hlavnej lodi. V závere stavby boli do malej sanktusovej vežičky umiestnené dva menšie zvony od Mikuláša Löwa. V r. 1760 bola úspešne dokončená aj stavba kolégia, ktorú spojili s kostolom sv. Ignáca. Tretí najväčší európsky jezuitský komplex tak vznikol v priebehu jedného storočia. Je pozoruhodné, že počas celého stavebného procesu sa dodržala pôvodne navrhnutá koncepcia. Zaujímavú minulosť chrámu dopĺňa aj skutočnosť, že v čase jeho najväčšej slávy v ňom boli pokrstení aj viacerí moslimovia. V r. 1773, po zrušení Spoločnosti Ježišovej, slúžilo kolégium ako kasáreň, neskôr sa z neho stala **vojenská nemocnica**. Pre tento účel budovu prestaval stavitel' Antonín Schmidt. Budova slúži ako nemocnica dodnes. Chrám sv. Ignáca slúžil ako farský kostol. Jezuiti sa sem opäť vrátili až v r. 1866. Nakoľko nezískali späť budovu kolégia, kúpili si priamo za kostolom dva domy, z ktorých si vytvorili rezidenciu a kaplnku bl. Petra Kanízia. K reštaurácii exteriéru

kostola prišlo koncom 19.st., ale nekvalitne prevedené práce si vyžiadali opravu, ktorá sa uskutočnila počas 1.svet. vojny. V r. 1939 bola dokončená aj obnova interiéru. Počas 50.rokov 20 st. sa činnosť jezuitov v kostole sv. Ignáca zastavila. Ako duchovní správcovia tu pôsobili až v r. 1968-1975. Po revolúcii v r. 1989 prevzali jezuiti správu farnosti sv. Štefana. Napriek tomu, že novomestské jezuitské kolégium je už dávno minulosťou, kostol sv. Ignáca je opäť prepojený so študentským životom. Pôsobí tu *Vysokoškolské katolícke hnutie Praha*. Hoci Kostol sv. Ignáca v Prahe už nie je farským kostolom, patrí medzi najnavštevovanejšie pražské chrámy.

zdroje: www.cs.wikipedia.org

Matěj Čadil: *Kostel sv. Ignáce z Loyoly, Nové Město, vydala městská část Praha 2 (ediční řada brožur o kostelích Prahy 2), 2017*

Viete, že v jezuitskom kolégiu na Novom meste pôsobil kňaz, jezuita **Matej Václav Štever**, významný kazateľ, prekladateľ a jazykovedec. Český vlastenec a propagátor českého jazyka, ktorý v r. 1668 spísal príručku: *Výborne dobrý spôsob, ako sa má dobre písať po česky*. O rok neskôr bolo v kolégiu založené *Dedičstvo sv. Václava*, prvé české nakladateľstvo. Vydávali sa tu prvé katolícke knihy v českom jazyku, ktoré boli všeobecne dostupné. V r. 1677 – 1715 nakladateľstvo vydalo tzv. **Svätováclavskú bibliu**, ktorá sa stala najrozšírenejším českým prekladom biblie v 18. a 19. st.

STAŇTE SA PRAVIDELNÝMI ODBERATEĽMI PÚTNICKÉHO LISTU

Ak máte záujem dostávať Pútnický list do Vašej e-mailovej pošty, prosíme Vás, napíšte nám na adresu: prekopova@gmail.com. Zarádime Vás **do adresára čitateľov Pútnického listu**.

Vydávanie Pútnického listu môžete podporiť dobrovoľným príspevkom na č.ú:

SK18 7500 0000 0040 1664 7114, do správy pre prijímateľa uveďte: **PÚTNICKÝ LIST**

ĎAKUJEME!

ITE AD JOSEPH

8.12.2020, pri príležitosti 150. výročia vyhlásenia ženicha Panny Márie za patróna celej Cirkvi, vyhlásil pápež František ROK SV. JOZEFA. Urobil tak apoštolským listom *Patris corde* (S otcovským srdcom), v ktorom sv. Jozefa opisuje charakteristikami „milovaný otec“, „nežný a láskavý“, „poslušný“, „prijímajúci“, „tvorivo odvážny“, „pracovitý“ a držiaci sa v úzadí – „v tieni“.

Nasledujme sv. Jozefa na výnimočné miesta s jeho duchovným patrociom.

Kostol sv. Jozefa v Malej Frankovej

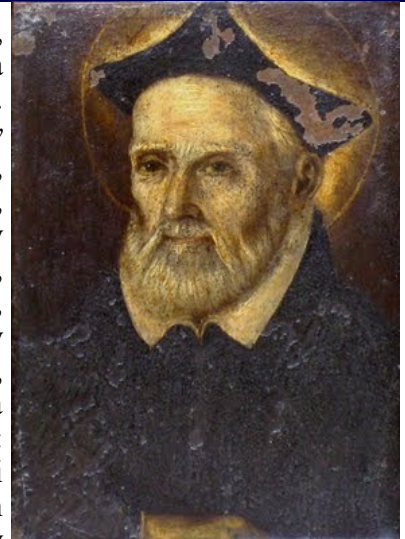

Malá Franková je najvyššie položenou zamagurskou obcou. Leží v okrese Kežmarok a vznikla v 16. st. lazovou kolonizáciou ako poddanská obec Červeného Kláštora. Jej pôvodní obyvatelia – gorali – sa zaoberali poľnohospodárstvom, osobitne chovom dobytká. V obci sa nachádza jeden z najmenších kostolov zasvätených sv. Jozefovi, ženichovi Panny Márie a patrónovi rodín. Je to drevený kostol a bol postavený v r. 1895 ako kaplnka. V 50. rokoch minulého storočia bol zväčšený o oblúkovú časť, kde je osadený oltár. V 90. rokoch bol opäť zväčšený, najmä v časti chóru a upravený do dnešnej podoby. Je to jednodňová stavba s polygonálnym uzáverom presbytéria, ktorý je krytý dreveným valeným stropom. Zrubový objekt je v exteriéri vertikálne obitý doskami a listami. Na sedlovej streche je malá strešná vežička. Hlavný oltár je neskorobarokový z druhej polovice 18. st. V stĺpovej architektúre je novší obraz sv. Rodiny z 20. st. Interiér kostola zdobia drevené sochy sv. Jozefa s Ježiškom a Panny Márie vyrezané z lipového dreva, tiež drevorezby poslednej večere na obetnom stole a symboly evanjelistov na ambóne. Vedľa chrámu sa vypína drevená zvonica. V obci sa nachádza aj Ogród svätých sedmopočetníkov – staroslovenský areál a prvé ľudové múzeum hlaholiky. Pri vstupe do areálu sa nachádza pieskovcová socha Matky Božej. Po areáli sú rozmiestnené drevené sochy sedmopočetníkov: sv. Cyril a Metod, sv. Gorazd, sv. Kliment, Nauma, Sáva a Angelár. Uprostred je najmenší drevený kostolík na Slovensku. Zaujímavý je unikátny drevený kríž so solárnym podsvietením pod hrebeňom Spišskej Magury, postavený pri príležitosti 400. výročia založenia obce ako prejav vďaka predkom, ktorí tu zanechali krásne prírodné a kultúrne dedičstvo.

KONGREGÁCIA ORATÓRIA SV. FILIPA NERIHO

A JEHO PÔSOBISKÁ

Kongregácia Oratória svätého Filipa Neriho, nazývaná aj **Oratoriáni** (lat. Congregatio Oratorii, skratka Cong.Orat, alebo C.O.), bola založená v 16. st. sv. Filipom Nerim. Je to *pápežská spoločnosť apoštolského života katolíckych kňazov a laikov*. Spoločnosť nie je viazaná žiadnymi formálnymi sľubmi, len putom lásky. Kongregácia vznikla ako Božie dielo, na základe životného svedectva sv. Filipa Neriho, ktorý hovoril: „Allegramente, allegramente!“ (preklad: S radosťou, s radosťou!). Žil v 16.st. v neľahkej dobe cirkevnej reformácie, v Ríme, kde sa v tej dobe prejavoval morálny, spoločenský aj náboženský úpadok. Vystupovali tu viacerí potulní kazatelia, ktorí nabádali k obráteniu kázňami o Božom treste. Sv. Filip Neri sa vybral inou cestou. Pápež sv. Ján Pavol II. o ňom povedal: „Nevybral si život samoty; ale pri výkone svojej služby medzi bežnými ľuďmi si želal byť "soľou" pre všetkých, ktorí sa s ním stretli. Rovnako ako Ježiš, bol schopný vstúpiť do ľudskej biedy

prítomnej v ušľachtilých palácoch či v alejách renesančného Ríma.“ Narodil sa v r. 1515 v štvrti San Giorgio vo Florencii, v rodine nemajetného notára. Matka mu zomrela, keď bol ešte dieťaťom. Študoval u dominikánov v San Marco a neskôr ho otec poslal k strýkovi do San Germana. Mal sa naučiť ako viesť obchod, ale Filip trávil viac času v knižnici u benediktínov na neďalekom vrchu Monte Cassino ako v strýkovom obchode. V r. 1534 sa vzdal dedičstva a rozhodol sa odísť do Ríma. Najskôr sa stal domácim učiteľom dvoch synov vplyvného Florentína Galeotta Caccia. Žil vo veľkej chudobe a modlitbe. Popri práci študoval filozofiu a teológiu na univerzite Sapienza. Neskôr pomáhal pri opatere chorých a pútnikov. Nemocnice v polovici 16.st. boli skôr miestami zomierania, než uzdravenia. Sv. Filip sem priniesol nádej. Stal sa známy svojou veselosťou, hovorieval ľuďom o Božej láske. Chodil po rímskych uliciach pomáhal pútnikom, chudobným, žobral pre chorých, venoval sa deťom a mládeži. Sv. Ignác z Loyoly ho prirovnával k zvonu na veži, ktorý hoci nie je v chráme pozýva ľudí k Bohu. Na Turíce v r. 1544, počas modlitby, v ktorej prosil o dary Ducha Svätého, uvidel ohnivú guľu, ktorá cez ústa vstúpila do jeho srdca a pocítil silný úder do hrude. Od tejto chvíle bolo jeho srdce doslova horúce. Keď sa modlil, alebo keď vysluhoval sviatosti bilo tak silno, že sa jeho telo triaslo. (pozn. po jeho smrti lekári našli rebrá chrániace jeho srdce poohýbané). V r. 1548 založil *Bratstvo Najsvätejšej Trojice*. Pútnikom v Ríme poskytovalo ubytovanie a stravu. Starali sa o prepustených z nemocnice a chudobných. V r. 1551, na naliehanie svojho spovedníka, prijal kňazskú vysviacku. Chcel odísť na misie do Indie, avšak prior kláštora cisterciánov, s ktorým sa o tom radil mu povedal: „Tvojou Indiou nech je Rím!“. A tak sa Rím stal pre Filipa Neriho misijným pôsobiskom a v r. 1561 aj miestom zrodu prvého oratória nad chrámovou klenbou v chráme **San Girolamo della Carità**. Dnes sa v tomto kostole nachádza krásna **kaplnka Antamoro** postavená v r. 1708-09, ktorú navrhol Filippo Juvarra. Ide o jeho jediné dielo v Ríme. Kaplnka, venovaná sv. Filipovi Nerimu. Je nazvaná po Tommasovi Antamorovi, ktorý financoval jej výzdobu. Socha sv. Filipa

kaplnka Antamoro v kostole San Girolamo dellaCarità.

je dielom francúzskeho sochára Pierra Legrosa. Oratórium sa stalo miestom modlitby a večerných katechéz, na ktoré prichádzalo množstvo ľudí. Priestor slúžil na modlitbu i kultúru. Prichádzali sem chudobní i šľachtici, kňazi aj robotníci, umelci, zbožní veriaci aj zvedavci. Sv. Filip tu spovedával, debatoval, hral sa s deťmi. V oratóriu sa čítali náboženské knihy: životopisy svätcov, dejiny cirkvi. Spievalo sa. Sv. Filip brával deti aj na prechádzky do prírody, či do kostolov. Chudobní, v tej dobe často trpiaci hladom, sa tu aj najedli. Postupne vznikla *rodinná komunita* starajúca sa o potreby oratória, ktorej členovia – kňazi i laici sa začali nazývať **oratoriáni**. Nebola to rehoľa ani kláštor, nemali predpisy, prísť mohol, kto chcel. Sv. Filip Neri sa stal známou duchovnou osobnosťou, apoštolom Ríma. Spolupracovali s ním viacerí svätci. Okrem sv. Ignáca z Loyoly (zakladateľ Spoločnosti Ježišovej) to bol aj sv. Kamil de Lellis (zakladateľ rehole Kamiliánov), sv. František Saleský (zakladateľ rehole Navštívenia Panny Márie) a ďalší. V r. 1564 sa sv. Filip Neri stal správcom kostola **San Giovanni Battista dei Fiorentini** na Via Giulia (viď obr. hore) Tam sa s ním presťahovali aj jeho spoločníci -kňazi. Časť svojho života prežil pri kostole **Chiesa Nuova** (kostol Santa Maria in Vallicella),

Chiesa Nuova

kde bolo prvé oficiálne schválené oratórium (r. 1575). V r. 1595 tu sv. Filip Neri, ktorého vo večnom meste volali „veselý svätý“ alebo Pippo bono (dobrý Filip), zomrel. Dnes tu nájdete aj jeho relikvie. Tento chrám dostal sv. Filip Neri oficiálne od pápeža Gregora XIII. v r. 1575, ale už od r. 1557 vďaka iniciatíve sv. Filipa a významnej podpore kardinála Piera Donata Cesiho a Angela Cesiho, biskupa z Todi, sa začalo s jeho významnou prestavbou a následne získal pomenovanie Chiesa Nuova (Nový kostol). Na stavebných a reštauračných prácach, ktoré trvali do r. 1577, sa podieľali architekti Matteo di Città di Castello a Martino Longhi. V r. 1594 až 1617, podľa návrhu Giacomo della Porta, bol pôvodný plán upravený pridaním dvoch úzkych uličiek a ďalších 2 kaplniek. V súčasnosti má jednodňová stavba štyri bočné kaplnky zdobené štukovými a polychrómnymi mramormi, ktoré navrhli Domenico Fontana a Giovanni

Antonio Dosio. Kostol bol vysvätený až po smrti sv. Filipa Neriho - v r. 1599. Fasáda, ktorú navrhol Fausto Rughesi bola dokončená okolo r. 1605 a schodisko až v r. 1614. Zvonica (r. 1666) je dielom Camilla Arcucciho. *Kostol Chiesa Nuova je najkrajším rímskym barokovým chrámom.* Zdobia ho fresky Pietra da Cortona, ktorý umelecky stvárnil aj chrámovú kupolu a apsidu. V chráme sa tiež nachádzajú vzácne plátna Petra Paula Rubensa. On je autorom aj výnimočného oltárneho obrazu – **Madonna della Vallicella**. Na sviatok sv. Filipa Neriho (26.mája), a tiež počas hlavných sviatkov sa prostredníctvom mechanického zariadenia odhaľuje aj pôvodný milostivý mariánsky obraz. Chrám je významným duchovným miestom oratoriánskej rodiny. Vedľa neho sa nachádza budova Oratória. Je tu **izba sv. Filipa Neriho**, kde spísal aj základné stanovy Kongregácie Oratória. Tvrdil, že ako Božie dielo nepotrebuje špeciálny zákon, lebo jeho jediným zákonom je kresťanská láska. Stanovy, ktoré vypracoval pre budúce potreby Oratória obsahovali skôr jednoduché zásady a zvyklosti, ktorými sa riadil a odporúčal ich aj rodiacej sa spoločnosti. V r. 1612 boli oficiálne schválené a potvrdené pápežom Pavlom V. v *breve Christifidelium quorumlibet*. Stanovy dopĺňa aj špeciálny všeobecný štatút schválený Apoštolskou stolicou, upravujúci vzťahy medzi kongregáciami.

Madonna della Vallicella, P.P. Rubens

Kongregácie oratória v súčasnosti dodržiavajú normy spoločné inštitútom zasväteného života a spoločnostiam apoštolského života, ktoré riadia ich vzťahy s miestnymi ordinármi. Sv. Filip Neri považoval formu života v Oratóriu za najvhodnejší spôsob života sekulárnych kňazov v 16. st. Chcel, aby zasvätení členovia Kongregácie Oratória zostali otvorení pre správu farností a spolupracovali s cirkevnou hierarchiou. Svätá stolica má od počiatku existencie Kongregácie Oratória privilégium zasahovať do jej konštitúcií. Môže určovať zameranie a činnosť jednotlivých kongregácií. Každá kongregácia je autonómna, na jej čele stojí prepošt. Kongregácie tvoria konfederáciu, ktorá uľahčuje kontakt so Svätou stolicou. Oratoriáni nie sú viazaní sľubom chudoby, môžu vlastniť majetok, ktorý môžu používať v prospech oratória. Ich komunitný život je postavený na 'princípe stability', t.z. že zostávajú trvale žiť v jednom oratóriu, avšak z vážnych dôvodoch sa môžu presťahovať. Laickí členovia a trvalí diakoni majú v kongregácii rovnaké práva a povinnosti ako kňazi okrem tých záležitostí, ktoré sú závislé od kňazského stavu. Duchovný život oratoriánov tvorí súkromná i spoločná modlitba, meditácia a rodinný rozhovor o Božom slove. V komunite je zdôrazňovaná sviatosť pokánia. Zjednocujúcim bodom celého života kongregácie je slávenie Eucharistie. Do r. 1800 sa Kongregácie Oratória rozšírili cez Taliansko, Sicíliu, Španielsko, Portugalsko, Poľsko aj do ďalších európskych krajín. Vznikli aj v Južnej Amerike, Brazílii, Indii a na Cejlone. Zástupcovia jednotlivých kongregácií sa stretávajú na generálnom kongrese v Ríme, ktorý sa koná každých 6 rokov. Na Slovensku pôsobia oratoriáni od r. 2010, kedy bola so súhlasom Mons. Stanislava Zvolenského a na základe dekrétu generálneho prokurátora Konfederácie Oratórií sv. Filipa Neriho oficiálne ustanovená formačná komunita Oratória sv. Filipa Neriho na Slovensku. Prvým pôsobiskom oratoriánov sa stala farnosť sv. Mikuláša v Senci. Od r. 2015 pôsobia oratoriáni vo farnosti Svätej Rodiny v Bratislave – Petržalke. Súčasný proces formácie smeruje k ustanoveniu Kongregácie Oratória sv. Filipa Neriho.

Kostol sv. Rodiny, Petržalka

zdroje: www.oratoriani.sk, www.zivotopisysvatych.sk, www.en.wikipedia.org, www.walksinrome.com, www.catholica.cz,
www.svetkrestanstva.postoj.sk, www.santuariodivinoamore.it, www.it.wikipedia.org, www.blogspot.com,
www.ilcenacolodeisiciliani.it, www.romasegreta.it

Viete, že zaujímavou súčasťou života sv. Filipa Neriho bola aj **nočná pútnická modlitba**? Chodieval sa modliť k hrobom svätých mučeníkov do katakomb sv. Šebastiána. Známu sa stala jeho púť po siedmych rímskych kostoloch (tal. **Giro delle Sette Chiese**). Púť po významných rímskych bazilikách existovala už v stredoveku. Sv. Filip Neri ju „oprášil“ v dobe pomerne silného morálneho úpadku. V Ríme sa počas tzv. tučného štvrtka, týždeň pred Popolcovou stredou, konal divoký zhýralý karneval. Prvú oficiálnu návštevu siedmich kostolov preto zorganizoval ako alternatívu ku karnevalu. Uskutočnila sa 25. februára 1552. Trasa bola pôvodne rozdelená na dva dni. Putovanie sa začínalo vo štvrtok večer v kostole *San Girolamo della Carità*. Viedlo cez Anjelský most k vtedajšej *nemocnici Santo Spirito*. Prvá časť púte končila v blízkej *Bazilike sv. Petra*. V piatok, zavčias ráno, putovanie pokračovalo. Pútnici sa stretli v *Bazilike sv. Pavla za hradbami*, odkiaľ prešli po ceste, ktorá sa aj dnes volá *Via delle sette chiese*, až ku katakombám sv. Šebastiána. V *bazilike sv. Šebastiána* sa konala sv. omša. Potom trasa viedla na Sväté schody a do *Baziliky sv. Jána v Lateráne*, odtiaľ do *Baziliky sv. Kríža Jeruzalemského*. Následne sv. Filip viedol pútnikov von z mesta - k cintorínu Verano, kde stojí *Bazilika sv. Vavrince*. Potom sa vrátili do mesta k *Bazilike Santa Maria Maggiore*. Na konci zaspievali *Salve Regina*. Tradícia tohto spoločného putovania sa v Ríme udržiava dodnes, i keď už sa koná v rámci jednej noci, a to pri sviatku sv. Filipa Neriho. Veriaci zvyknú konať túto púť aj individuálne – najmä počas Veľkého týždňa (pozn. týždeň pred Veľkou Nocou). Od jubilejného roka 2000 sa pútnici namiesto *Baziliky sv. Šebastiána* zastavujú vo Svätyni Panny Márie Božskej lásky (**Santuario della Madonna del Divino Amore**). Táto nočná púť sa stala inšpiráciou aj pre oratoriánov v Bratislave, ktorí v duchu nasledovania svojho zakladateľa uskutočnili v r. 2018 nočné putovanie po siedmych bratislavských chrámoch. Cesta viedla od Kostola Svätej rodiny do saleziánskeho centra na Mamateyovej ulici a následne cez Starý most ku kostolu sv. Alžbety (Modrý kostolík). Odtiaľ k františkánskemu kostolu Zvestovania Pána, potom ku Kostolu sv. Jána z Mathy (Trojička). Pokračovala po Obchodnej ulici ku Kostolu Nanebovzatia Panny Márie (Blumentál), cez Námestie Slobody a po Hlbokej ceste na Kalváriu. Záver púte viedol cez Slavín a po Mudroňovej ulici ku Katedrále sv. Martina. Celonočné putovanie sa skončilo vo farnosti Povýšenia sv. Kríža v Petržalke.

Sanktuárium sv. Ignáca, Loyola

Spoločnosť Ježišova (lat. *Societas Jesu* – skratka *SJ*) je najväčší mužský katolícky rehoľný rád. V r. 1540 ho potvrdil pápež Pavol III. bulou *Regimini militantis Ecclesiae*. V súčasnosti pôsobí zhruba 15 000 jezuitov v 130 krajinách sveta. Majú viac ako 800 škôl a univerzít, pracujú v rôznych apoštolátoch: misie, veda, vzdelávanie, duchovné cvičenia, pomoc utečencom, ekumenizmus. Jezuitom je zverená pápežská hvezdáreň aj Radio Vaticana a CTV – „Centro televizivo vaticano. Veľa jezuitov pracuje v televízii, rádiu, filme a v tlači. Na čele rádu stojí

generálny predstavený, ktorého sídlo sa nachádza v Ríme. Zakladateľom Spoločnosti Ježišovej je **sv. Ignác z Loyoly**. Z príležitosti 500. výročia jeho duchovného obrátenia a zároveň 400. výročia jeho svätorečenia bol 20. mája 2021 v Pamplone zahájený jubilejný ignaciánsky rok, ktorý potrvá do 31. júla 2022. Je to jedinečná príležitosť pripomenúť si Ignácov životný príbeh aj miesta s ním spojené. Narodil sa pravdepodobne na Štedrý deň v r. 1491 na **zámku Loyola** v basckickej provincii Giupuzcoa v severnom Španielsku. Jeho otec sa volal Beltran de Oñaz, matka Marina Sanchezová de Licon a spolu mali trinásť detí, Ignác bol najmladší. Pri krste dostal meno Iñigo Lopez. Bol malého veku a bol predurčený na kňazský stav, no on na to nemal chuť. Radšej venoval čas rytierskym hrám, poľovačkám, turnajom, hostinám, dobrodružstvám. Viedol pomerne búrlivý svetácky život, no popritom aj rád čítal. V r. 1517 odišiel k príbuznému, ktorý bol miestodržiteľom Navarry. V jeho službách statočne bojoval proti Francúzom **pri pevnosti Pamplona**. Dňa 20. mája 1521 mu guľa z kanóna poranila obe nohy. Dostal sa do zajatia, kde sa Francúzi k nemu správali ohľaduplne. Ťažko zraneného ho po dvoch týždňoch odniesli na rodný zámok do Loyoly. Počas náročnej a dlhotrvajúcej liečby venoval čas čítaniu aj **tzv. Zlatej legendy** (Legenda aurea). Išlo o súhrnné dielo životopisov svätých, ktoré ho hlboko oslovilo a naštartovalo proces jeho vnútorného obrátenia, ktorý vyvrcholil na jeseň v r. 1521. Ignác sa rozhodol, že sa stane kartuziánom, ale najprv si chcel vykonať púť do Svätej zeme. Keď sa uzdravil (avšak doživotne kríval), vydal sa na cestu. Jeho prvé kroky viedli do **Montserratu**, slávneho pútnického miesta pri Barcelone. Tu sa vzdal svojich rytierskych šiat, obliekol si dlhé drsné šaty pútnika, dôkladne sa vyspovedal a spravil rozhodnutie slúžiť iba Bohu. Za svoje životné heslo si zvolil „Všetko na väčšiu slávu Božiu!“ Svoju cestu do Svätej zeme však musel odložiť, nakoľko v okolí Barcelony vypukol mor. Utiahol sa do mestečka **Manresa** (severne od Barcelony), kde viedol veľmi prísny život. v modlitbe, pôste. Neskôr sa začal venovať katechéze. Vyučoval ľudí, ošetroval chorých v nemocniciach. V tých časoch napísal svoje prvé skúsenosti o duchovnom živote, pravidlá a rozjímania, ktoré sa stali neskôr základom pre jeho knihu Duchovné cvičenia. **Púť do Svätej zeme** uskutočnil v r. 1523. Miesta spojené so životom Krista ho hlboko oslovili a chcel tu ostať žiť, ale vzhľadom na zložitú politickú situáciu ho predstavený františkánov vyzval odísť. Ignác sa teda vrátil späť do Európy. Ako 33-ročný začal študovať latinčinu, filozofiu a teológiu v Alkale, Salamance a v Paríži. Po deviatich rokoch dosiahol titul magister umení (dnes približne doktorát filozofie). **V Paríži** sa okolo neho združili šiesti mladíci, odhodlaní pracovať na spásu duší. Spoločne dňa 15. augusta 1534 v Kaplnke

jaskyňa v Manrese

sv. Dionýza na parížskom Montmartre zložili doživotné sľuby čistoty, chudoby a misionárskeho pôsobenia vo Svätej zemi. Skupina sa po skončení univerzitných štúdií, rozšírená o ďalších troch spoločníkov, vybrala do Svätej zeme. Chceli tam apoštolsky pôsobiť a pomáhať kresťanským pútnikom. Zároveň urobili spoločnú dohodu o tom, že ak by sa cesta do Svätej zeme v priebehu jedného roku neuskutočnila, odoberú sa do Ríma, a ponúknu svoje služby pápežovi. Počas čakania na loď mladíci prijali kňazské svätenia a apoštolsky pôsobili v benátskom kraji. Celý rok nevyplávala z Benátok žiadna loď do Svätej zeme, a preto sa na jeseň v r. 1537 rozhodli odísť do Večného mesta. Ignác z Loyoly, Diego Lainez a Peter Fabre, prišli do Ríma už koncom októbra 1537. Ostatní strávili ešte zimu v okolí Benátok a do Ríma prišli na Veľkú noc 1538. Boli to: František Xaverský, Mikuláš Bobadilla, Šimon Rodriguez, Paschase Broet, Claude Jay, Alfonz Salmeron a Jean Codure. V r. 1538 sv. Ignác slúžil v rímskej bazilike Santa Maria Maggiore aj svoje primície. V meste sa skupinka mladých kňazov spoločne venovala apoštolátu a dobročinnosti. Keď ich prijal pápež Pavol III., ktorý vyjadril súhlas s ich činnosťou. Takto, pôsobením Božej Prozreteľnosti, vznikla rehoľná Spoločnosť Ježišova, ktorá výrazným spôsobom zasiahla do dejín Cirkvi. Jej členovia zložili okrem tradičných troch sľubov čistoty, chudoby

Bazilika „Il Gesù“ v Ríme, kde sa nachádza hrob sv. Ignáca z Loyoly

a poslušnosti aj štvrtý - sľub poslušnosti voči pápežovi, ktorým nahradili pôvodný sľub misijného pôsobenia vo Svätej zemi. Sv. Ignác čoskoro napísal Formulu rehoľného zriadenia Spoločnosti Ježišovej, ktorú 27. septembra 1540 písomne schválil pápež Pavol III. Sv. Ignác v nej vysvetlil úlohu novej rehole, ktorá bola založená "na to, aby sa venovala najmä obrane a šíreniu viery, duchovnému pokroku ľudí v kresťanskom živote a náuke verejnými kázňami, prednáškami a akoukoľvek inou službou Božieho slova, duchovnými cvičeniami, vyučovaním detí a nevzdelaných ľudí v kresťanskej náuke, ako aj poskytovaním duchovnej útechy veriacim v Krista pomocou spovedania a vysluhovaním iných sviatostí." Heslom Spoločnosti sa stalo: Ad maiorem Dei gloriam (K väčšej sláve Božej). Mladá rehoľa sa rýchlo rozrastala po celej Európe. Jezuiti sa najprv angažovali v školstve. Sv. Ignác založil „Rímske kolégium“, odkiaľ spravoval celú spoločnosť, prijímajúc rozkazy od pápeža. Pápež Pavol IV. ho neskôr povýšil na univerzitu, ktorá od r. 1583 nesie názov Gregorova univerzita. Postupne boli v Ríme založené aj kolégiá pre mladých klerikov z Nemecka, ktoré sa neskôr spojilo s maďarským kolégiom a dnes má názov Collegium Germanicum et Hungaricum. Neskôr bolo jezuitom zverené Biblicum, ktorého úlohou je šíriť biblické vedy a tiež Institutum Orientale, ktorého úlohou je zblížovať východnú a západnú Cirkev. Sv. Ignác sa venoval aj kazateľskej činnosti a dával duchovné cvičenia. Kázal na

námestiach a uliciach, v kostoloch, rád vyučoval deti katechizmus. Viedol Spoločnosť Ježišovu aj za hranice vtedajšieho známeho kresťanského sveta. Rád jezuitov sa šíril do portugalských kolónií a do Ázie. Už prví dvaja jezuiti – sv. František Xaverský a Šimon Rodriguez a neskôr ďalší jezuiti ako misionári putovali do Indie, Japonska, Číny, Afriky a do Južnej a Severnej Ameriky. Dôležitú úlohu zohrali pri obrane viery na Tridentskom koncile, kde si ich účasť žiadal samotný pápež, keďže jezuiti boli známi svojou učenosťou a pravovernosťou. Na sklonku Ignáčovho života mala rehoľa 76 domov a 1000 členov. Ignác, so želaním spolubratov, viedol spoločnosť napriek vážnym celoživotným zdravotným problémom, takmer až do svojej smrti v r. 1556. Pochovali ho v hlavnom jezuitskom chráme v Ríme „Il Gesù“, kde sa neskôr, na jeho príhovor, stalo mnoho zázrakov. Pápež Gregor XV. ho na jar v r. 1622 spolu s Františkom Xaverským, Filipom Nerim, vyhlásil za svätého. V 16. a 17.st. zasiahla Spoločnosť Ježišova do náboženského, spoločenského i politického života. V dobe protestantizmu sa jezuiti stali významnými pápežskými vyslancami v obrane katolíckej viery a vďaka ich úsiliu bol potlačený napr. protestantizmus v Poľsku. Flexibilita, s ktorou riešili praktické problémy, bola na tú dobu ohromujúca. V Indii získavali pre Krista najbiednejšie vrstvy, v Japonsku diskurovali o podstate kresťanstva s tamjšími vzdelancami a niektorých z nich aj obrátili. Získali aj pozornosť čínskeho cisára, ktorý si ich vážil pre poznatky v matematike, astronómii aj umeleckú či remeselnú zručnosť. Iná skupina jezuitov pôsobila medzi ľuďom, ohlasovala Krista a krstila Číňanov. V Južnej Amerike jezuiti, ktorí boli šokovaní prístupom kolonialistov k Indiánom, otrokom bez ľudských práv, dokonca založili na dovtedy nepodmanených indiánskych územiach vlastný štát. Rozliehal sa najmä na území dnešného Paraguaya, pretrval 150 rokov (do polovice 18. st.) a z dnešného pohľadu vyzerá ako uskutočnená utópia. Jezuiti si indiánske územia do vlastníctva vypýtali od španielskeho kráľa s tým, že budú odvádzať Madridu dane. Všeobecne utláčanie Indiáni tu našli ľudské prijatie. Na celom území vládlo akési evanjeliové bratstvo, jezuiti vymysleli funkčné hospodárstvo, starali sa o starcov a najbiednejších, Indiáni obrábali spoločnú aj vlastnú pôdu. Tento štát zanikol, keď sa Španieli, podporovaní Portugalcami rozhodli najprv politicky a neskôr aj vojensky potlačiť túto misiu. Jezuiti neváhali vybudovať z Indiánov armádu, ktorá však štát napokon neubránila. V 2.pol. 18.st. sa proti jezuitom postavili významní panovníci. Niektorí ich obviňovali, že v Južnej Amerike im v skutočnosti išlo o indiánske poklady (obvinenie sa neskôr ukázalo ako nepravdivé), v Európe ich silný vplyv prekážal najmä Portugalcom, Španielom a Francúzom. Politickému tlaku podľahla aj rakúska cisárovná Mária Terézia. Napriek tomu, že bola jezuitom priaznivo naklonená, z dynastických pohnútok sa pridala na stranu žiadajúcu zrušenie rádu. Došlo k nemu 21.júla 1773, kedy pápež Klement XVI. úradným dokumentom *Dominus ac Redemptor* zrušil jezuitský rád. Koniec 18.st. sa niesol v duchu sekularizácie, protináboženského osvietenstva, politických prevratov v Európe. Znovuobnovenie Spoločnosti Ježišovej sa začalo v Neapolskom kráľovstve, kde pápež Pius VII. V r. 1804 schválil prvé jezuitské komunity. V r. 1813 dovolil, aby mohli jezuiti účinkovať v Írsku a v USA. Nakoľko sa toto lokálne dielo obnovy jezuitského rádu stretlo s priaznivým ohlasom pápež Pius VII. V r.1814 bulou *Sollicitudo omnium ecclesiarum* znovu uviedol jezuitov do života celej všeobecnej Cirkvi. Počet členov rehole výrazne vzrástol a na konci 19. st. ich bolo už 15-tisíc. Prví jezuiti prišli na územie Slovenska pred 460 rokmi. V r. 1561 sa stala miestom ich pôsobenia Trnava, kde založili aj prvé kolégium v Uhorsku. V piatich triedach mali asi 100 žiakov. Bolo to náročné obdobie moru, požiarov, nájazdov Turkov. Rozvoj pôsobenia negatívne ovplyvnila aj chamtivosť šľachty a nespoľahlivosť svetských správcov cirkevných majetkov. Po šiestich rokoch, keď pri požiari mesta zhorela aj budova kolégia, odišli jezuiti najskôr do Turca a neskôr do Kláštora pod Znievom až sa napokon usadili v Šali. Začiatkom 17. st. mala ich tunajšia škola už vyše 400 žiakov, napriek tomu ich protihabsburské povstania vytlačili z nášho územia. Ďalší pokus o jezuitské kolégium bol v Humennom. Odtiaľto jezuiti vyslali svoju

Kostol Najsvätejšej Trojice, Trnava
V bočnom oltári sa nachádza
hlavná časť relikvií troch košických mučeníkov

Pravdepodobný skutočný vzhľad tvári troch košických mučeníkov, podľa forenznej rekonštrukcie, ktorú vykonal Cicero Moraes, uznávaný brazílsky antropológ.

malú misiu aj do Košíc (r. 1604). Mesto v r. 1619 obsadil Juraj Rákoci. V tých dňoch sa tu nachádzali aj dvaja jezuiti, Štefan Pongrác a Melichar Grodecký. Oboch kňazov spolu s ostrihomským kanonikom Marekom Križinom zajal a nútil do konverzie na protestantskú vieru. Všetci traja odmietli, a zomreli mučeníckou smrťou na mieste súčasného premonštrátskeho Kostola Najsv. Trojice (predtým jezuitský). Relikvie mučeníkov, ktorých v r. 1995 svätorečil v Košiciach pápež sv. Ján Pavol II., sa nachádzajú napr. v Trnave, v Košiciach, vo farských kostoloch obcí Udavské. Skalité a v Kostole sv. košických mučeníkov v Humennom. Jezuitské kolégium sa počas povstania Gabriela Betlena neudržalo ani v Humennom a odsťahovalo sa do Užhorodu. Svoju činnosť opäť obnovili v 30. rokoch 17.st. Jezuiti **boli širiteľmi nového umeleckého slohu – baroka**, čo môžeme pozorovať na rôznych sakrálnych stavbách, osobitne na Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave. (viac v PL 8/2020) Vybudovali ju jezuiti, ktorí sa do mesta vrátili na jeseň v r. 1615. Pôvodne tu stál bývalý dominikánsky kláštor sv. Jána a gotická katedrála, ale jezuiti na tomto priestore rozvinuli veľkolepý architektonický projekt spojený so založením Trnavskej univerzity (r.1635). Univerzita mala štyri fakulty. Prvá bola zriadená filozofická a teologická fakulta, v r. 1667 bola založená právnická fakulta a ako poslednú (r. 1769) založila Mária Terézia aj lekársku fakultu, čím výrazne prispela ku skvalitneniu zdravotníckej starostlivosti v Uhorsku. **V jezuitskom školstve** sa kládol dôraz aj na starostlivosť o telesné a duševné zdravie, preto sa hodiny štúdia museli striedať s hodinami telesných cvičení, hier a odpočinku. Vyučoval sa napríklad šerm, ale aj hudba – spev, tanec, hra na hudobných nástrojoch, základy hudobnej teórie. Zásluhou jezuitov, ktorí v meste viackrát ročne uvádzali divadelné predstavenia sa Trnava stala aj kolískou barokovej hudby a barokového divadla. Trnavská univerzita vydávala aj prvý vedecký časopis v Uhorsku. Jezuiti stáli aj za **univerzitou v Košiciach** (r. 1657). Mala právo udeľovať doktoráty, licenciáty a bakalareáty. Významné bolo ustanovenie o vzájomnom uznávaní akademických stupňov s ostatnými univerzitami. Jej súčasťou bolo jezuitské gymnázium. Malo vlastného dekana a slúžilo ako šesťročná prípravka na univerzitné štúdium. Po jeho absolvovaní sa pokračovalo na trojročnej filozofickej fakulte. Dominantné postavenie mala štvorročná teologická fakulta. Okrem toho mala univerzita od roku 1712 i právnickú katedru. Právnická fakulta vznikla až po zániku rehole (r.1777). Pôsobili tu napr. Martin Palkovič, Samuel Timon, Štefan Kaprainai, Karol Wagner, Juraj Sklenár, Michal Lipšic, Gabriel Serdaheli a František Borgia Kéri, osobnosti, ktoré významným spôsobom ovplyvnili rozvoj uhorskej vedy a vzdelanosti. Prednášajúci sa zväčša striedali medzi pôsobením v Trnave a v Košiciach. Popri univerzite fungoval aj konvikt pre výchovu šľachticov (r. 1659), kňazský seminár (r. 1665), univerzitná knižnica a tlačiareň (r.1674). V r. 1681 vybudovali pre univerzitné potreby na mieste bývalého Kráľovského domu ranobarokový kostol (dnes Premonštrátsky kostol, označovaný z tohto dôvodu aj ako univerzitný), čím sa univerzitný areál značne rozšíril. Univerzita vlastnila viaceré obce na Spiši, v Abovskej a Zemplínskej stolici a z gemerských miest jej patrila Jelšava. Jezuitské kolégium bolo v r. 1626 založené aj **v Bratislave pri Dóme sv. Martina** (dnes Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave). Prišli sem v r.1608 na pozvanie arcibiskupa Františka Forgáča a rok neskôr tu spustili činnosť tlačiarne. Po potlačení protestantského sprisahania (r. 1672) dostali do správy ich evanjelický kostol. Interiér neskororenesančnej stavby postupne upravili v barokovom štýle. Kostol najprv zasvätili sv. Margite, neskôr Najsv. Spasiteľovi (patrocínium z Dómu). Od r. 1645 pôsobili aj na súčasnom významnom **pútnickom kláštore Skalka pri Trenčíne**. Opátstvo im daroval nitriansky biskup Ján Püsky so súhlasom kráľa Ferdinanda III. a ostrihomského arcibiskupa Juraja Lipaya. Jezuiti sa popri pastoračnej a akademickej činnosti venovali aj hmotnému zveľadeniu bývalého benediktínskeho opátstva. V r. 1667-1669 vybudovali v blízkosti polozrúcaného starého kláštora benediktínov nový kláštor, následne znovu postavili kaplnku sv. Andreja Svorada a Beňadika a v r. 1727 sem kúpili nový organ. Kláštor rozšírili, vybavili novým zariadením. Prístup do kláštora vylepšili prestavbou cesty a vybudovaním 180 kamenných schodov. Venovali sa aj

malú poľnohospodárstvu. V záhradách pestovali aj vzácne druhy ovocia. V r. 1713 vystavali pec na sušenie sliviek a iného ovocia. Mali aj škôlku na ovocné stromčeky. Za záhradami sa rozprestierali hory, kde chovali stáda najlepších oviec s veľmi kvalitnou vlnou. Starali sa o rybníky, dokonca vybudovali pivnicu pre ľad. V r. 1772 vykopali pred kláštorom studňu. Na kopci pri kostole na Malej Skalke postavili jezuiti v r. 1676 kalváriu so štrnástimi zastaveniami. Tu súčasnú vybuďoval neinvestičný fond Beňadik, posvätil ju v r. 2012 nitriansky biskup Viliam Judák. V 17.st. pôsobili jezuiti aj na Šariši na Makovickom panstve, v Trenčíne, Banskej Štiavnici, Španej doline, Leopoldove, Levoči a v Skalici, kde založili prvé tlačiarne v Uhorsku. V Žiline (r.1685) spočiatku obývali Budatínsky zámok a neskôr prebudovali budovu starej fary na školu. V r. 1647 sa jezuiti s pričinením ostrihonského arcibiskupa Imricha Losyho usadili aj v Banskej Bystrici v dome zámožného banskobystrického mešťana Michala Königsbergera. Nachádzala sa tu jednoduchá gotická kaplnka sv. Jána Krstiteľa, ktorá v období šíriaceho sa protestantizmu bola jediným miestom, kde sa slúžili katolícke bohoslužby. V r. 1695 až 1701 si jezuiti postavili na Königsbergerovom pozemku vlastné kolégium. V r. 1702 začali so stavbou kolegiálneho **kostola sv. Františka Xaverského**. V súčasnosti ide o katedrálny chrám Banskobystrickej diecézy (viac v PL 12/2020). Zasluchou jezuitov vznikla v Banskej Bystrici aj jedinečná kalvária. Išlo o 11 km dlhú cestu, ktorá viedla od farského kostola v B. Bystrici do Španej doliny. Stálo na nej osem zastavení. V období morovej epidémie, na začiatku 18. st, keď nebolo možné prechádzať do iného mesta či obce, podnietili jezuiti aj stavbu novej mestskej kalvárie na vrchu Urpín, ktorá je dnes nádhernou sakrálnou dominantou mesta (viac v PL 12/2020) V r. 1748 – 1756 vybudovali jezuiti na našom súčasnom území aj **Kostol sv. Ondreja v Komárne**, ktorý v r. 1763 zničilo zemetrasenie. Rehoľníci stavbu obnovili podľa pôvodných

Bazilika sv. Ondreja v Komárne

stavebných plánov (do r. 1771). Chrám bol v r. 2018 povýšený na baziliku minor. V 18.st. sa jezuiti usadili v Liptovskom Mikuláši, Pezinku a v Rožňave, kde v r. 1755 zriadili gymnázium. Po zrušení jezuitskej rehole (pozn. proti zrušeniu rehole sa kategoricky postavili dvaja európski monarchovia, pruský kráľ Fridrich II. Veľký a ruská cárovna Katarína II. – jezuiti tam pôsobili aj v r. 1773-1814) sa skončila éra, v ktorej jezuiti boli nielen šíriteľmi viery, ale aj vzdelanosti

na našom území. Po obnovení jezuitského rádu (v r. 1814) sa jezuiti na našom území sústredili skôr na ľudovú zbožnosť, rozvíjali ľudové misie, vydávali časopisy, spravovali farnosti. Do r. 1907 patrili do rakúskej provincie, neskôr do uhorskej provincie, ale po r. 1918 sa spojili v jednej provincii s českými spolubratmi. V r. 1931 vznikla samostatná slovenská provincia. Jezuiti v tomto období boli v Spišskej Novej Vsi, Piešťanoch, Levoči. V r. 1941 jezuiti založili v Bratislave **Teologický inštitút**, ďalší o rok neskôr v Banskej Bystrici. Oficiálne mohli fungovať len do r. 1950, ale teologické vzdelávanie potom pokračovalo tajnými formami v bytoch či na chatách, čím sa opäť potvrdila ich pružnosť a flexibilita (pozn. všetci štyria tajne vysvätení biskupi, ktorí na Slovensku v čase totality pôsobili, boli jezuiti, najznámejší bol Mons. Ján Chryzostom Korec). Spoločnosť Ježišova nezaznamenala v časoch totality radikálny úbytok členov a po revolúcii obnovila svoju činnosť v Trnave, Bratislave, Piešťanoch, Ružomberku a Košiciach. Dnes pôsobia aj v Exercičnom dome v Prešove a v charitnom dome v Ivanke pri Bratislave. Rehoľa sv. Ignáca je aj dnes celosvetovo pestrým spoločenstvom, ktorého členov možno nájsť uprostred amazonských pralesov, na indických predmestiach, ale aj v observatóriách a na prestížnych univerzitách. Slovenskí jezuiti sú známi najmä tým, že spravujú Teologickú fakultu Trnavskej univerzity, vydavateľstvo Dobrá kniha, či prevádzkujú exercičné centrá, v ktorých organizujú duchovné cvičenia. Čoraz viac ich však láka niečo, čo označujú ako sociálny apoštolát, teda aktivity pre ľudí na okraji spoločnosti. Slovenskí jezuiti sa podieľajú aj na projekte, ktorý pripravuje dobrovoľníkov na prácu s deťmi z najnižších kást v **indickej provincii Karnataka** a aktívnejší by chceli byť aj v práci s Rómami. Novou agendou pre rehoľu je aj pomoc migrantom a ekológia. Tretina jezuitov sú dnes Indovia. Práve v tejto krajine veľa fabrik zamoruje životné prostredie a pre nich je to jasný signál, že sa k ochrane života treba postaviť spravodlivo.

zdroje: www.jezuiti.sk, www.sk.wikipedia.org, www.tyzden.sk, www.viabenedictina.eu, www.nzr.trnava.sk, www.truni.sk, www.tikzilina.eu, www.katedralabb.sk, www.aleteia.org, www.villafotoblog.blogspot.com, www.rome-accommodation.net, www.vitajtevtrnave.sk, www.mybystrica.sme.sk,
Formula rehoľného zriadenia Spoločnosti Ježišovej z r. 1550

INŠPIROVANÍ SV. IGNÁCOM Z LOYOLY

Sv. Ignác z Loyoly svojím životným príkladom ovplyvnil mnohých svojich súčasníkov, ale Boh prostredníctvom neho veľmi výrazne zasiahol do života **bl. Mary Wardovej**, zakladateľky rehoľného spoločenstva **Congregatio Jesu**. (skratka CJ), pred r. 2003 **Inštitút preblahoslavenej Panny Márie** (Institutum Beatae Mariae Virginis, skratka IBMV). U nás rehoľné sestry poznáme skôr pod prezývkou **Anglické panny**. Mary Wardová, vlastným menom Jane, sa narodila v r. 1585 v anglickom grófstve Yorkshire, v Mulwithe pri Ripone. Koncom 16.st. vládla v Anglicku kráľovná Alžbeta I. a jedinou povolenou cirkvou v krajine bola anglikánska štátna cirkev. Rodina Mary Wardovej patrila medzi tie šľachtické rody, ktoré ostali verné katolíckej cirkvi, a tak jej život prebiehal priam dobrodružne.

Ako 15-ročná pocítila povolanie k rehoľnému životu, nebolo však možné realizovať túto túžbu v Anglicku. Preto vycestovala pod falošným menom do Holandska. V r. 1606 vstúpila k valónskym klariskám v meste Saint Omer ako laická sestra, neskôr však spoznala, že Boh má s ňou iné plány a po roku založila svoj kláštor klarisiek určený dievčatám anglickej národnosti. Sama tam vstúpila ako novicka. V r. 1609 však pochopila, že Boh ju povoláva k niečomu inému. Odstoovala do Anglicka, kde ešte vždy zúrilo prenasledovanie katolíkov. Začala pôsobiť ako laická apoštolka. Postupne sa okolo nej zhromaždili rovnako zmýšľajúce spoločničky. Hľadala medzi jestvujúcimi rehoľami nejaký vzor, podľa ktorého by mohli žiť sestry apoštolsky činné. V r. 1611 sa rozhodla prevziať pravidlá a spôsob Spoločnosti Ježišovej. Nové spoločenstvo sa malo venovať vzdelávaniu a výchove dievčat a podporovaniu kňazskej pastoračnej práce. Mary Wardová cestovala po Európe a zakladala komunity v rôznych krajinách v Holandsku, vo Flandersku, Taliansku, Nemecku a Rakúsko-Uhorsku. V r. 1621 – 1629 cestovala do Ríma a usilovala sa dosiahnuť cirkevné schválenie pre svoj Inštitút. Doba však nebola zrelá pre apoštolské účinkovanie žien, ktoré by žili rehoľný život bez klauzúry. Pápež Urban VIII. V r. 1631 bulou *Pastoralis Romani Pontificis* rozpustil Inštitút. Rímski cirkevní hodnostári bez vedomia pápeža dali Mary uväzniť v kláštore angerských klarisiek v Mníchove, pre podozrenie z kacírstva. Keď sa o jej uväznení dozvedel pápež, ihneď ju rozkázal prepustiť. Po prepustení z väzenia sa Mary rozhodla ísť opäť do Ríma, aby obhájila svoje dielo a dokázala vernosť Cirkvi, čo sa jej aj čiastočne podarilo. Pápež síce bulu neodvolal, ale dovolil Mary a niekoľkým sestrám žiť v Ríme pod cirkevným dohľadom. V r. 1637 sa Mary pre zlý zdravotný stav a iné dôvody rozhodla odísť z Ríma. Vrátila sa do Anglicka, kde prežila posledné roky svojho života. Napriek podlomenému zdraviu neprestala vo svojej vlasti pracovať brániť Katolícku cirkev a prispievať k jej šíreniu. Zomrela v r. 1645 v Hewarte pri Yorku. ňou založený ženský Inštitút nezanikol a v r. 1703 pápež Klement XI. potvrdil jeho štatút. V r. 1909 pápež Pius X. rehabilitoval Mary Ward ako jedinú zákonitú zakladateľku Inštitútu. V r. 2003 sa Inštitút premenoval na Congregatio Jesu a v r. 2009 bola Mary Wardová vyhlásená za ctihodnú. Podobne ako sv. Ignác aj Mary predbehla svoju dobu, keď v 17.st. žila podľa presvedčenia, že náboženské i mravné dobro generácií závisí od zrelosti žien, ktoré sú srdcom rodín a spoločenstiev. **Na Slovensku** pôsobia sestry Mary Wardovej od r. 1882. Ich domy na Slovensku nájdeme v Banskej Bystrici, Bardejove, v Bratislave, v Jarovniciach, Košiciach, v Považskej Bystrici, v Ružomberku, v Starej Ľubovni, v Zborove a v Prešove, kde majú noviciát a v Dome sv. Jozefa sa venujú výrobe hostií. Viaceré slovenské sestry pôsobia aj v zahraničí.

zdroje: www.congregatiojesu.com, www.sk.wikipedia.org

MAG+S

združuje mladých ľudí vo veku 18-30 rokov, ktorí sa rozhodli hlbšie poznávať a žiť ignaciánsku spiritualitu. Jeho pomenovanie pochádza z latinského slova „magis“, čo znamená „viac“ („lepšie“, „plnšie“) a vyjadruje základnú črtu ignaciánskej spirituality, ktorou je dynamická a vždy vzrastajúca láska k Bohu a k blížnemu, ktorá má človeka viesť k intenzívnej činnosti a službe. Znak „+“

v pomenovaní MAG+S odkazuje na znak kríža ako symbolu nekonečnej Božej lásky. Magis teda predstavuje ignaciánsku cestu k plnšiemu kresťanskému životu. Spoločenstvo MAGIS na Slovensku sa začalo formovať po svetovom stretnutí mladých v Madride (r. 2011), pred ktorým sa uskutočnil program MAGIS. Každý medzinárodný program MAGIS obsahuje päť základných pilierov: Ignaciánska meditácia, aktivita (služba), Magis kruh (zdieľanie), slávenie Eucharistie, Examen (modlitba spytovania svedomia). Týchto päť pilierov bolo aplikovaných aj pre život malých spoločenstiev, ktoré sa po návrate zo Španielska rozvinuli vo forme týždenných „stretiek“ v Bratislave. Postupne sa pre spoločenstvo vytvoril **štvorročný formačný program**, ktorý systematicky rozvíja jednotlivé aspekty ignaciánskej spirituality, ktoré sú ľahko aplikovateľné v každodennom živote. Súčasťou života spoločenstva je aj **letný program MAGIS EUROPE**, na ktorom sa podieľajú jezuiti aj mladí ľudia z celej Európy.

www.magisslovensko.sk

Heslo rádu znie:
 „Ter optimo
 maximo gloria!“
 (preklad:
 „Trikrát Najlepšiemu
 a Najväčšiemu
 sláva!“)

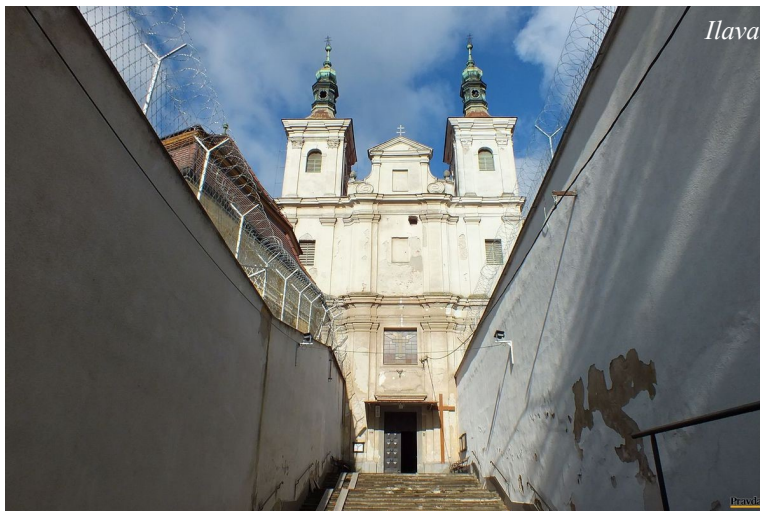
Rád Najsvätejšej Trojice, alebo Trinitári (*lat. Ordo Excalceatorum Sanctissimae Trinitatis pro redemptione captivorum, skratka OSST*), ktorí boli nazývaní aj pátri krížovníci, patrí medzi pôvodné mníšske rády Rímskokatolíckej cirkvi. Rád bol založený v r. 1193 šľachticom **sv. Jánom z Mathy** (1160 – 1213), teológom na Parížskej Sorbonne, ktorému sa podľa legendy keď slúžil svoju prvú svätú omšu, zjavil bielo odetý anjel s červeno-bielym krížom na prsiach, ktorý viedol za ruky dvoch spútaných otrokov, kresťana a maura. Anjel zjavil Jánovi, že je povoláný od Boha, aby založil rád na vykupovanie otrokov. Nato sa Ján odobral do pustatiny a vyhľadal tam **pustovníka Félix**a, ktorý sa pôvodne volal Hugo z Vermandois a narodil sa v r. 1127 vo Valois, blízko Paríža, vo vznešenej kniežacej rodine. Ako mladík sa zúčastnil na križiackej výprave. Neskôr odišiel z kráľovského dvora a utiahol sa do samoty. V pustatine zvanj **Cerfroid pri Paríži (dnes Brumetz)** postavili svätci neskôr prvý kláštor rádu. Pápež

Innocent III. potvrdil novú rehoľu koncom r. 1198 bulou *Operante divine dispositionis*. V stredoveku sa rád rozšíril hlavne vo Francúzsku, Španielsku a Taliansku. Jeho hlavnou náplňou bolo vykupovanie kresťanských zajatcov a otrokov predovšetkým z rúk Arabov, neskôr Turkov, Tatarov a iných moslimov. Trinitári vo svojich špitáloch ošetrovali aj chorých, chudobných a pocestných. V r. 1236 vznikla aj ženská vetva rádu. Na vyslobodzovanie väzňov a zajatcov venovali trinitári podľa rehoľných predpisov tretinu celkových príjmov rádu, ktoré získavali predovšetkým zbierkami medzi bohatými šľachticmi. Ak to okolnosti vyžadovali, ak išlo o vysoko postavenú osobu či otca početnej rodiny, vymenili trinitári za uväzneného niekedy aj svoju vlastnú slobodu. Keďže vykonávali cesty aj do islamských krajín, mnohí ukončili svoj život predčasne mučeníckou smrťou. Zanietenosťou a hrdinstvom si rád získal širokú obľubu, že oslobodil v priebehu 437 rokov oslobodil viac ako 30 tis. kresťanských väzňov a zajatcov a tento počet sa časom zväčšil na 900 tis. osôb. V období rekatolizácie (v r.1609) sa trinitári transformovali na žobravý rád, čím sa mohli v plnej miere stať úspešným rádom a dosiahli pomerne veľké rozšírenie aj v krajinách Habsburskej monarchie. Rád existuje dodnes, pričom sa ťažisko jeho pôsobenia presunulo na zdravotnícku starostlivosť. V Strednej Európe sa trinitári rozšírili až vo vrcholnom období baroka, keď štátna moc pomocou nich upevňovala katolícku vieru. Do Viedne prišli trinitári zo Španielska na žiadosť cisára Leopolda I. v r. 1688. Po porážke Turkov bitke pri Viedni (1683) krajine stále hrozilo dosť veľké turecké nebezpečenstvo. V r. 1695 prišli prví trinitári aj na súčasné územie Slovenska. Usadili sa v Ilave, kde si prestavali Horný hrad na kláštorňú komplex. V r.1701 začali so stavbou kostola, ktorý dokončili v r. 1723. Súčasný **Kostol všetkých svätých** vznikol ako barokový jednolodňový kostol halového typu s dvomi nárožnými vežami. Je ukončený svätyňou s rovným záverom a dvojpodlažnou sakristiou. Druhé nadzemné podlažie sakristie slúžilo ako oratórium pre mníchov. Loď je zaklenutá dvomi poľami krížových klenieb na pásoch dosadajúcich na mohutné členité prístenné piliere s mohutnými rímsami a krížovou klenbou nad svätyňou. Na oboch stranách lode sa nachádzajú bočné kaplnky. Okná sú iba na juhozápadnej stene kostola, severovýchodná je plná a prilieha k nej budova bývalého kláštora. Ku kláštoru pristavili v r. 1753 aj nemocnicu. Pri kláštore mali mnísi veľkú záhradu a na vnútorných nádvořiach **tzv. rajské dvory**. Trinitári chrám zasvätili Najsv. Trojici, ktorej obraz bol aj na hlavnom oltári. Z čias výstavby sa zachovali pôvodné barokové lavice, drevená polychrómovaná kazateľnica, v sakristii časť mobiliáru a pôvodný vstupný pravouhlý portál, hore s rovnou rímsou zvonovitého profilu. Bočné oltáre sú z r. 1766 a majú drevenú stĺpovú architektúru. Vyhotovil ich laický brat Hypolit z ilavského kláštora. Zdobia ich umelecky hodnotné diela rezbárskeho majstra Antona Millnera z Lednice. Na oltári s obrazom sv. Anny sa nachádza

Kostol všetkých svätých v Ilave

aj plastika sv. Anny a sv. Joachima. Na oltári s replikou vzácnej ikony - Panny Márie Brnianskej - sú sochy trinitárskych svätcov, zakladateľov rádu. Vysvätenie kostola vykonal nitriansky kanonik, archidiakon a trenčiansky farár Adam Györi. Trinitári pôsobili v Ilave do r. 1784, keď ich rehoľu zrušil Jozef II. V tom čase bol pôvodný gotický farský kostol v Ilave – nachádzajúci sa mimo kláštorného areálu, v dezolátnom stave. Preto vtedajší farár – Ján Nepomuk Rosinský požiadal v r. 1785 panovníka, aby mohol pre sväté omše využívať

kláštorný kostol. Súhlas bol vydaný a od r. 1787 sa kostol dostal pod správu ilavskej farnosti. Zmenou na farský kostol došlo k stavebným úpravám, ktoré sa realizovali v 5 stavebných etapách. V sakristii zamurovali vchod do kláštora, zrušili kláštorný chór a upravili čelnú stenu s hlavným oltárom. Nový hlavný oltár má drevené tabernákulum ukončené polychrómovaným baldachýnom s pozlátenou plastikou pelikána na vrchole. Na čelnej stene nad oltárom je dnes obraz Všetkých svätých, rámovaný iluzívnou oltárnou architektúrou. Maľované sochy sv. Petra a Pavla dopĺňa v nadstavci iluzívneho oltára motív Sv. Trojice. Pôvodný organ z čias výstavby kostola nahradili v r. 1950 novým. V r. 2015 prešiel celý chrám kompletnou rekonštrukciou. Pod kostolom je umiestnená **kláštorná krypta, skvost podzemnej architektúry**. Na Slovensku asi nie je iný podobný chrám, ktorý by mal kryptu takýchto rozmerov. Krypta je rozdelená na dve časti. Po bokoch sa nachádzajú menšie hrobky s telami zosnulých. V kláštornej krypte mali byť pôvodne pochovaní príslušníci rehole trinitárov. Nakoniec však v podzemí našlo miesto odpočinku asi len dvadsať z nich. V ostatných hrobkách je pochovaná miestna šľachta, zemani, či donátori, ktorí významne prispeli k rekonštrukcii farského kostola. Celkove je tu pochovaných 40 osôb. Budovy kláštora ostali po odchode trinitárov dlhší čas nevyužívané. V r. 1856 ich adaptovali pre účely väznice spolu so susedným kaštieľom Königseggovcov. Vyše 160 rokov tak plnia účel jednej z najstráženejších väzníc na Slovensku. Krásny kostol s majestátnymi vežičkami obkolesujú dnes niekoľko metrov vysoké mohutné múry korunované ostnatým drôtom. Kostol je tak v súčasnosti doslova včlenený do areálu väznice, nakoľko jediná cesta do chrámu vedie z prednej strany, pričom prístupovú cestičku – koridor ku kostolným dverám, lemujú vysoké múry a na nich ostnatý drôt. Stále však plní funkciu farského kostola v Ilave. **Do Prešporku** rád trinitárov priviedol arcibiskup Leopold Kolonič, ktorý pre nich na štyri roky prenajal hostinec „U uhorskej koruny“, ktorý sa nachádzal na dnešnej Obchodnej ulici. Vďaka štedrým mecenášom, akými boli napríklad arcibiskup Imrich Esterházy či rodiny Pálffyovcov a Zičiovcov, rádv r. 1700 získal pozemky nachádzajúce sa na severnom okraji pred vtedajšími hradbami mesta. V minulosti sa tu nachádzal Kostol sv. Michala aj s cintorínom, ktorý však zbúrali z obavy pred útokmi Turkov. V r. 1717 začali so stavbou **Kostola sv. Jána z Mathy**, ktorý bol vysvätený v r. 1725. Vedľa kostola vybudovali aj kláštor. Po zrušení kláštora cisárom Jozefom II. (v r. 1782) slúžila kláštorná budova ako vojenská nemocnica a v r. 1844 ju staviteľ Ignác Feigler starší prestaval na Župný dom. Kostol postavený v štýle dynamického baroka má viacero architektonických zvláštností, ktoré sa pri iných kostoloch na území dnešného Slovenska vyskytujú len veľmi zriedkavo. Predlohou mu bol viedenský kostol sv. Petra od Lukasa von Hildebrandta. Je tiež považovaný za **najkrajšiu ucelenú barokovú pamiatku na Slovensku**. Ako prvý kostol na území Slovenska má dovnútra preliačené priečelie a oválnu hlavnú loď. Bohato zdobený vstupný portál zobrazuje Svätú Trojicu. Dominantou stavby je oválna loď s iluzívnou freskou na kupole od majstra Antonia Galliho da Bibiena z r. 1744. Zobrazuje priehľady

Kostol sv. Jána z Mathy, Bratislava

do neba, kde je vidno anjelov a Najsvätejšiu Trojicu. V interiéri kostola sa zachovalo takmer nedotknuté pôvodné barokové zariadenie. Dominujú mu architektúry oltárov, ktoré sa vyznačujú monumentálnymi rozmermi napojením na výtvarné riešenie interiéru. Všetky oltáre majú bohatú figurálnu výzdobu, rovnako ako drevená kazateľnica dynamického tvaru. Nájdeme tu na ľavej strane oltár sv. Jána Evanjelistu a sv. Michala. Obaja sú zobrazení na hodnotných oltárnych maľbách so sochami ďalších svätcov. A pravej strane sa nachádza pozoruhodný barokový oltár Panny Márie s milostivým obrazom Božej Matky, ako aj oltáre sv. Anny a sv. Jána Nepomuckého. Aj tieto majú okrem oltárnych obrazov aj bohatú a monumentálnu sochársku výzdobu. Nádherný je aj hlavný oltár z r. 1752, ktorý nesie monumentálny obraz od umelca F. X. Karla Palkóa a predstavuje sv. Jána z Mathy, ako vykupuje kresťanských zajatcov od tureckých obchodníkov. V strede prijíma sv. Felix z Valois zástavu od anjela. Nad scénou sa vznáša Najsvätejšia Trojica, ktorej bol rád zasvätený. Oltár dotvárajú ešte plastiky sv. Agnesy a sv. Kataríny a nad oltárom glóriová scéna s dvoma veľkými adorujúcimi anjelmi. Pod kostolom sa nachádza krypta, ktorá kopíruje oválny pôdorys kostola. Sú v nej pochovaní rádoví bratia, ale aj civilné osoby. Vpredu v krypte sa nachádza oltárny obraz z r. 1725 zobrazujúci duše v očistci a Boží hrob so sochou mŕtveho Krista. Krypta býva prístupná počas sviatku všetkých svätých a na dušičky, ako aj na Bielu sobotu, kedy sa môžeme pomodliť pri Božom hrobe. Počas pôsobenia trinitárov v Bratislave (r. 1725 – 1783) bol rád mimoriadne obľúbený. Súdobé správy hovoria o procesiách kresťanov vyslobodených z tureckého zajatia. Podľa kroniky oslobodili bratislavskí trinitári počas tohto obdobia viac ako 200 kresťanov z tureckého zajatia. Kláštory v Uhorsku boli súčasťou vtedajšej provincie sv. Jozefa, ktorú tvorili aj kláštory alebo rezidencie vo Viedni, Prahe, Komárne, Šaštíne, Jágri, Šarišskom Potoku, Belehrade, Sedmohradsku a v Istanbule. Počas r. 1688 -1783 vyslobodili tieto kláštory takmer 4000 osôb a celkovým nákladom milión zlatých. Po zrušení rádu, bol jeho majetok, pochádzajúci z darov v sume 36 840 zlatých skonfiškovaný a začlenený do náboženského fondu. V súčasnosti je Rád Najsv. Trojice rozdelený do siedmich náboženských provincií, troch vikariátov a dvoch delegácií. Pôsobí v Taliansku, Španielsku, Francúzsku, Poľsku, Rakúsku, Spojených štátoch, Kanade, Mexiku, Guatemale, Portoriku, Kolumbii, Brazílii, Peru, Bolívii, Čile, Argentíne, Indii, Južnej Kórei, Madagaskare, Gabone a Kongu. Už od začiatku existencie rádu je jeho **osobitnou patrónkou Panna Mária**, ktorej Trinitári, vplyvom sv. Jána z Mathy dali titul **Panna dobrej nápravy**, alebo **Prostrednica dobrej nápravy**. Jej sviatok sa v ráde osobitne slávi vždy 8.októbra. Madona s týmto titulom je dodnes uctievaná v Španielsku a v Latinskej Amerike, kde sú jej zasvätené aj viaceré pútnické miesta.

SLOVO NA CESTU od pápeža Františka SJ

z pôvodných textov pripravil P. Ľubomír Pilarčík, SJ

Začal sa Ignaciánsky jubilejný rok

Sv. Ignác z Loyoly (1491-1556), ktorého sviatok budeme sláviť 31. júla vo výročný deň jeho smrti, je známy ako muž veľkej životnej konverzie, cez ktorú ho Boh priviedol k hĺbkam duchovného života a apoštolskej horlivosti. Práve tento moment si Spoločnosť Ježišova pripomína formou Ignaciánskeho jubilejného roka, vyhláseného generálnym predstaveným rehole v termíne od 20. mája 2021 do 31. júla 2022.

Začiatok Ignaciánskeho jubilea sa kryje s 500. výročím Ignácovho zranenia delovou guľou do nôh pri obrane španielskej Pamplony 20. mája 1521, ktoré odštartovalo jeho vnútorný prerod. Objav rozlišovania vo vlastnom vnútri medzi dvoma typmi túžob - po svetskej sláve a po službe Večnému Kráľovi - ho viedol k prehodnoteniu dovtedajšieho života a rozhodnutiu sa pre radikálnu chudobu, apoštolát a štúdium. Výsledkom bolo vytvorenie apoštolskej skupiny „priateľov v Pánovi“ a neskôr založenie rehole Spoločnosti Ježišovej. Tajomným Božím pôsobením sa z ctižiadostivého šľachtica a vojenského dôstojníka stáva kajúcnik, mystik, duchovný sprievodca a horlivý evanjelizátor. Ešte za jeho života už mohlo po celom svete pôsobiť okolo 1000 členov novovzniknutej Spoločnosti.

Pápež František k Jubileu

Pri príležitosti začiatku Ignaciánskeho jubilejného roka zazneli aj slová Pápeža Františka. Vo videohovore sa Svätý Otec prihovril jednej modlitbovej skupine týmito slovami:

„Drahí priatelia, som rád, že som sa s vami mohol spojiť v modlitbe za Ignaciánsky rok, kedy si pripomíname obrátenie sv. Ignáca. Dúfam, že všetci, ktorí sa inšpirujú sv. Ignácom, ignaciánskou spiritualitou, chcú žiť pravdivo tento rok ako skúsenosť obrátenia. V Pamplóne pred päťsto rokmi boli v jednom okamihu zrušené všetky Ignácove sny. Delová guľa, ktorá ho zranila, zmenila priebeh jeho života aj sveta. Veci, ktoré sa zdajú byť malé, môžu byť dôležité. Táto delová guľa znamenala, že sa Ignácovi nepodarilo uskutočniť svoje sny, ktoré mal v živote, ale Boh mal preňho väčší sen, ktorý sa netýkal len jeho, ale pomoci dušiam. Bol to sen o vykúpení a o vyjdení do sveta nasledujúc poníženého a chudobného Ježiša. Obrátenie je otázka každodennosti. Ignácovo obrátenie sa začalo v Pamplóne, ale neskončilo sa tu, odohrávalo sa celý jeho život, deň za dňom. Znamenalo to, že počas svojho života do stredu staval Krista a robil to cez rozlišovanie. Rozlišovanie nie je o tom, že sa všetko podarí, ale je to o vlastníctve kompasu, s ktorým kráčame životom, ktorý má mnoho odbočiek a kráčame vedení Duchom Svätým k v ústrety Pánovi. Počas tohto putovania stretáme druhých ako ich stretal aj Ignác vo svojom živote. Druhí sú znakom, ktorý nám pomôže udržať smer a pozývajú nás k neustálemu obráteniu. Sú to bratia a sestry, ale sú to aj situácie cez ktoré nám Boh hovorí. Načúvajme im. Čítajme každú situáciu. Aj my sme znakmi pre druhých, tí, ktorí ukazujú Božiu cestu. Obrátenie sa odohráva cez dialóg s Bohom, s druhými, so svetom. Prajem si, aby sa všetci, ktorí sa inšpirujú ignaciánskou spiritualitou vydali na toto spoločné putovanie ako ignaciánska rodina. A tiež si prajem, aby aj iní odkryli bohatstvo tejto spirituality, ktorú nám Boh dal cez Ignáca.“

P. Ľubomír Pilarčík SJ

Pútnický list vydáva Asociácia pútnických organizácií
Farský úrad, 913 31 Skalka nad Váhom I/41
ISSN 2644-4526

www.putnickemiesta.sk/asociacia-putnickych-organizacii/archiv-putnickych-listov
Autori textu: Mária Hatalová, Mária Prekopová, P. Ľubomír Pilarčík SJ

NEPREDAJNÉ, VOLNE ŠÍRITELNÉ